

Jauniešu līdzdalības metožu krājums

TOOLKIT

Līdzdalības metožu krājums tapis semināra iParticipate! ietvaros, kurš norisinājās Siguldā, Latvijā no 13.-16.05.2013. Flandrijas, Latvijas, Igaunijas un Lietuvas sadarbības programmas ietvaros. Semināra mērķis bija iedrošināt un popularizēt jauniešu līdzdalību valsts līmeņa lēmumu pieņemšanas procesos.

Par jauniešu līdzdalības metožu krājumu TOOLKIT

Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Flandrijas sadarbības programmas 2012.-2014. gadam nolūks ir turpināt nepārtrauktu un intensīvu sadarbību daudzpusīgā veidā. Šī sadarbības programma ir daļa no aktīva procesa, kura mērķis ir izveidot pozitīvu un ilgtspējīgu ietekmi jauniešu politikas veidošanā un īstenošanā Baltijas valstīs un Flandrijā.

Sadarbības programma izvirza sekojošus mērķus:

- katrā valstī attīstīt jauniešu politiku saskaņā ar Eiropā aktuālām diskusijām un izaugsmes tendencēm;
- daudzpusīgā sadarbības veidā īstenot un attīstīt jauniešu politiku Eiropas, nacionālā, reģionālā un vietējā mērogā;
- stimulēt vietēja mēroga sadarbību;
- stiprināt un paaugstināt galveno jauniešu jomā iesaistīto spēlētāju snieguma kvalitāti;
- veicināt sadarbības programmas ietvaros izveidotās daudzpusīgās sadarbības redzamību un atpazīšanu.

Sadarbības programma 2012.-2014. gadam tiecās īstenot 4 aktivitātes (seminārus), kuru realizēšana ļaus sasniegt izvirzītos mērķus.

Seminārs **!Participate!** par jauniešu līdzdalības palielināšanu dažādos lēmuma pieņemšanas procesos bija viens no četriem plānotajiem semināriem.

Galvenais semināra mērķis bija izveidot efektīvu jauniešu līdzdalības metožu apkopojumu – Toolkit. Mēs ticam, ka dalībnieku darba process ir bijis veiksmīgs un tā rezultātā izveidots noderīgs Toolkit. Priecāsimies, ja kādam tas noderēs kā iedvesmas avots ikdienas darbā ar jauniešiem.

TOOLKIT sastāv no četrām daļām:

1. SVID analīze – jauniešu līdzdalības stiprās un vājās puses, iespējas un draudi;
2. Jauniešu līdzdalības ideālā situācija, tās nozīmīgums visām iesaistītajām pusēm;
3. Metodes;
4. Atgriezeniskā saite jauniešu līdzdalības procesos.

SVID analīze

Stiprās puses (tagadne)

- Ir likumi, stratēģijas, plāni, kas atbalsta jauniešu organizācijas.
- Sabiedrībā joprojām ir liels jauniešu īpatsvars.
- Informācija par jauniešu iespējām ir plaši pieejama internetā.
- Jauniešu līdzdalības jautājumi ir ES dienas kārtībā.
- Neformālā izglītība kļūst atpazīstama.
- Palielinās komunikācijas un pieredzes apmaiņa starp ES valstīm.

Vājās puses (tagadne)

- Informācija interneta vidē jauniešiem nav atraktīva, tā tiek pasniegta garlaicīgā veidā.
- Birokrātiskais aparāts ar noteikumiem, regulām un procedūrām samazina līdzdalības iespējas.
- jauniešu daļa, kas nav ieinteresēta kaut ko mainīt vietējā sabiedrībā.
- Vājas jauniešu organizācijas un organizāciju apvienības.
- Valdībai jaunieši nav prioritāte.
- Plašsaziņas līdzekļi ir par dārgu jauniešu organizācijām, tās nevar atļauties komunikācijas stratēģijas.

Iespējas (nākotne)

- Skolas un vecāki motivē jaunus cilvēkus iesaistīties jauniešu interešu grupās un organizācijās, lai viņi piedzīvo līdzdalību un pilsonisko kultūru.
- Ir atbalsts (arī finansiāls) jauniešu organizācijām, kas tām ļauj nodrošināt līdzdalību vietējā un valsts līmenī.
- Jauniešiem aktuāli jautājumi ir politikas dienas kārtībā, jo ar jauniešiem notiek regulāras diskusijas.
- Jaunieši provincēs aktīvi ievieš vietējo jaunatnes politiku.
- Darba devēji un skolotāji atpazīst kompetences, kuras iegūtas neformālās izglītības ietvaros.

Draudi (nākotne)

- Starp jauniešiem un politiķiem nepastāv dialogs.
- Jauniešiem trūkst interešu aizstāvības un prezentēšanas prasmju.
- Jauniešu daudzums samazinās.
- Jauniešu motivācijas un ietekmes trūkums.
- Laukos trūkst jauniešu, kuri var līdzdarboties un pieņemt lēmumu.

Jauniešu līdzdalības ideālā situācija, tās nozīmīgums

Šī Toolkit sadaļa atklāj jauniešu līdzdalības svarīgumu un ieskicē kādi varētu būt ideāli apstākļi līdzdalības procesiem. Ievelciet dziļi elpu un salīdziniet, kas no minētā jau notiek jūsu organizācijā/valstī. Ja saprotiet, ka ir lietas un procesi, kas vēl nenotiek, tad atrodiat misijas apziņu un veidus, kā jūs varētu mainīt situāciju uz labo pusi.

Kāpēc jauniešu līdzdalība ir būtiska?

Jauniem cilvēkiem:

- Viņi ir pārliecināti, ka lēmumi, kas ietekmē viņu dzīvi, atbilst viņu interesēm;
- Jaunieši vēlās apzināties, ka viņu pieņemtais lēmums ir ņemts vērā un ka tas var ietekmēt situāciju; ka viņiem ir iespēja izmainīt sev interesējošus jautājumus un vidi, kurā viņi dzīvo;
- Viņi mācās, kā sasniegt mērķus un kā izteikt savas idejas, tādējādi attīstot savas prasmes, kuras ļauj viņiem ikdienā būt labiem līderiem;
- Izdarot lēmumu tagad, viņi var ietekmēt autoritātes tā, lai nākotnē viņi dzīvotu labākā pasaulē.

Autoritātēm:

- Tā vietā, lai sastaptos ar jauniešiem, kuri 'neko nedara', viņi iegūst motivētus jaunus cilvēkus, kuri aktīvi iesaistās lēmumu pieņemšanas procesos un ir gatavi veikt izmaiņas;
- Tādējādi viņi apzinās jauniešiem aktuālās problēmas un politiskie lēmumi tiek pieņemti, balstoties uz reālo situāciju;
- Jauniešiem ir svarīgi iesaistīties, lai viņi justos vajadzīgi, tas būs labs iemesls palikt savā reģionā un nedoties prom uz citu pilsētu vai pat valsti (attiecās uz valstīm, kurām jauniešu migrācija ir būtisks jautājums);
- Viņi var gūt jaunas un neordināras idejas, paplašināt savu skatījumu un tādējādi iegūt jaunus risinājumus, ierosmes ikdienas darbam vietējā un valsts līmenī.
- Darbs ar jauniešiem, tas ir darbs ar 'nākotni'.

Sabiedrībai:

- Jaunieši jūtas piederīgi vietējai sabiedrībai, viņi ir optimistiski noskaņoti un rīkojas; tā vietā, lai dotos uz citu valsti, viņi paliek mājās un jūtas laimīgi.
- Ir būtiski, lai jauniešu darbs sniegtu labumus ne tikai pašiem jauniešiem, bet arī veciem cilvēkiem un sabiedrībai kopumā.
- Jauniem cilvēkiem ir vairāk enerģijas, kuru viņi var izmantot lēmumu pieņemšanā, tāpat entuziasms, ar kādu viņi virza lietas, var panākt reālas izmaiņas.
- Augsts jauniešu līdzdalības līmenis palielina kopējo sabiedrības atbildības līmeni; jauniešu līdzdalība ir ceļš uz pilsonisku sabiedrību.

Jauniešu līdzdalības ideāla situācija

- Jauniešu līdzdalība notiek visur, kur norisinās ar jauniešiem saistīti procesi, tādējādi viņi var izteikties un būt aktīvi.
- Ikviens ir situācijas noteicējs un tas nav 'kaut kur virs galvas', ikviens var sniegt vienlīdzīgu ieguldījumu.
- Līdzdalībai jauniešu organizācijās ir laba reputācija, tas tiek atbalstīts.
- Jaunieši nedomā, ka būt organizācijā tā ir daļa no lielas politiskas spēlēs.
- Skolās ir entuziastiski un prasmīgi skolotāji, kuri prot jauniešu līdzdalību integrēt skolas aktivitātes.
- Sabiedrībā pastāv lielāka izpratne par to, kā var iesaistīties lēmuma pieņemšanas procesos.
- Ne tikai pieaugušie motivē jauniešus iesaistīties, bet arī otrādi; pieeja jauniešiem sabiedrībā ir aktuāla.
- Tiek ievērotas ikviena pilsoņa tiesības sniegt ieguldījumu vietējā sabiedrībā.
- Pēc katras aktivitātes vai projekta jaunieši iegūst atgriezenisko saiti, kas ir izdarīts labi un kas ne.
- Darbā ar jauniešiem un bērniem tiek izmantota caurspīdīgāka politika.
- Konkurences vietā starp organizācijām pastāv solidaritāte.
- Ir veikti pētījumi, kuru rezultātus var izmantot, argumentējot savu viedokli, sarunās ar autoritātēm (valsts un pašvaldības līmenī).
- Darbs ar jauniešiem reģionos notiek kvalitatīvi.
- Jauniešu līdzdalība tiek automātiski iekļauta jaunu regulējumu un nosacījumu izstrādē.
- Jaunieši ar invaliditāti un citas grupas ar mazākām iespējām (piemēram, bērni no ģimenēm ar maziem ienākumiem, izbraukušās ģimenes) tiek iesaistīti lēmumu pieņemšanas procesos.
- Sabiedrība atpazīst neformālo izglītību un jauniešu līdzdalību.
- Visi plašsaziņas līdzekļi iedrošina jauniešus būt aktīviem un līdzdarboties.

LĪDZDALĪBAS metodes

Šajā Toolkit sadaļā ir apkopotas metodes, piemēri un ieteikumi kā iesaistīt jauniešus lēmuma pieņemšanas procesos. Šajā metožu daudzveidībā jūs atradīsiet gan tādas, kuras jau sevi ir pierādījušas kā efektīvas, gan tādas, kuras vēl gaida, kad kāds motivēts jaunatnes darbinieks tās pielietos. Izvēlieties savai situācijai piemērotāko metodi un izbaudiet kā jūsu darbība izmaina lietas un procesus!

Jauniešu un politiķu tikšanās
Vietējo lēmumu pieņēmēju un jauniešu tikšanās skolās, kad neformālā gaisotnē politiķi runā par savu darbu, dalās idejās un pieredzē.
Vietējo politiķu un jauniešu regulāras tematiskās tikšanās, kurās notiek ideju apmaiņa par jauniešiem aktuālām tēmām.
Sadarbības plāns starp jauniešu padomēm un vietējām pašvaldībām.
Lēmuma pieņēmēji apciemo jauniešu padomes, lai viņiem būtu priekšstats par to funkcijām un veikto darbu.
Nacionālās organizācijas sadarbībā ar reģionālajām NVO organizē jauniešiem provincēs debates, kuras ietver sevī lomu simulāciju. Debatēs tiek apskatītas 7 tēmas, piemēram, bērnu tiesības, klimata izmaiņas, darba tirgus, ēdiens utt. Iegūtie rezultāti ir būtiski ne tikai pašiem dalībniekiem un organizācijām, bet arī vietējiem un valsts mēroga politiķiem.
Jauniešu vēstnieki, kuri darbojas, kā saikne starp jauniešiem un nacionālo jaunatnes padomi. Jauniešu vēstnieki (Flāmu jauniešu padomes sastāvā) organizē ar jauniešiem sarunas, diskusijas skolās. Pēc sarunām viņi izveido rekomendācijas, kuras nodod Nacionālai jaunatnes padomei, tās biedri savukārt virza idejas tālāk uz atbildīgo ministriju. Jauniešu vēstnieki parasti strādā ar jautājumiem, kuri tiek izvirzīti Eiropas līmenī strukturētā dialoga ietvaros.
Lēmumu pieņēmēju ēnošana, tādējādi jaunieši veido dialogu, ierauga kā notiek ikdienas darbs ofisā vai iepazīstas ar parlamenta darbību.
Debate ir debates starp jauniešiem un vietējiem politiķiem (var notikt pirms pašvaldību vēlēšanām). Tās organizē nacionālā jaunatnes padome sadarbībā ar vietējām jauniešu padomēm, kuras uzaicina politiķus un jauniešus, ir atbildīgas par publicitāti. Debašu laikā jaunieši politiķiem var uzdot visus sev interesējošus jautājumus, ja nav drosmes pajautāt

pašam, var uzrakstīt uz lapas un moderators tos pajautās.

Neformāla 'līdzdalības kafejnīca', kura vienlaicīgi notiek trīs vietās un tajā piedalās jaunieši un politikas veidotāji. Tiek apskatītas trīs būtiskas tēmas valsts līmenī (piem., jauniešu bezdarbs, sociālā iekļaušana, izglītība) un trīs vietējā mēroga līmenī (piem., vietējais jauniešu centrs, sabiedriskais transports utt.). Jauniešu vecums no 6 līdz 16 gadiem.

Parlamenta apmeklējums reizi gadā, lai iepazītos kā tas funkcionē.

Konsultēšana un atzinumu sniegšana

Jaunieši un/vai organizācijas veido seminārus vai prezentācijas par iepriekšējiem projektiem, to rezultātiem, tādējādi motivējot organizācijas biedrus un brīvprātīgos iesaistīties citos tuvojošos pasākumos un aktivitātēs.

Tematiskā diena, kuras laikā jaunieši, eksperti, organizācijas un citas ieinteresētas puses sarunājas par vienu konkrētu tēmu. Šādas dienas organizācijām un jauniešiem, kuriem ir viens darbības virziens, ļauj tikties ar jomas ekspertiem, lēmuma pieņēmējiem un veidot saturisku dialogu.

Jaunatnes darbinieki dodas uz skolām (vai uz vietām, kurās ir jaunieši), lai atraktīvā veidā, it kā spēlējoties, runātu par konkrētu tēmu. Tādā veidā iegūstot no jauniešiem idejas un viedokli par apskatīto tēmu. Vēlāk šīs idejas var nogādāt pie atbildīgajiem lēmuma pieņēmējiem.

Jauniešu problēmu risināšanas plāns. Visā valstī darbojas ekspertu grupa, kas veic situācijas izpēti atsevišķās pašvaldībās. Sadarbībā ar jauniešiem, NVO un politiķiem, katrai pašvaldībai tiek izveidots problēmu risināšanas plāns. Izpētes process notiek fokuss grupu veidā; tajās piedalās mērķgrupas pārstāvji, izsakot savu viedokli par dažādām tēmām. Fokuss grupu laikā tiek identificētas problēmas reģionā un atrasti veidi kā tās risināt (aktivitāšu plāns trīs gadiem) un definēts, kādiem jābūt sasniegumiem pēc 1, 3 un 6 gadiem. Šis plāns ir jāapstiprina vietējai valdībai un tas ir jārealizē, sadarbībā ar vietējiem jauniešiem, NVO un lēmuma pieņēmējiem, ļaujot jauniešiem ieņemt aktīvu lomu plānošanā un dažādu aktivitāšu organizēšanā.

Jauniešu politikas struktūras, institūcijas un organizācijas

Jauniešu padome (vietējā vai nacionālā līmeņa) ir jauniešu un jauniešu organizāciju pārstāvis, jauniešu viedokļa aizstāvis pašvaldības un valsts mērogā, padomdevējs iespējamām izmaiņām. Tā ir platforma jauniešu organizācijām dalīties, mācīties un sadarboties par dažādām tēmām. Jauniešu padomēm ir tieša pieeja politiķiem.

Ofiss ar koordinatoru **tā ir vieta, kur jauniešiem iedzert kafiju, parunāties, uzspēlēt kādu galda spēli Kā arī izplānot kaut ko it kā nereālu un tad soli pa solim to realizēt.**

Atvērta telpa. **Jaunieši paši izvēlās, ko darīt, uz viņiem netiek izdarīts spiediens par rezultātu sasniegšanu. Darbinieki viņus atbalsta un, lai kas arī notiktu, tā ir jauniešu izvēle.**

Uz projektiem balstīta aktīva līdzdalība organizācijās. Ikviens organizācijas biedrs individuāli vai grupā realizē projektu, kurš sniedz sociālu ieguldījumu sabiedrībā.

Lomu maiņa

Lēmuma pieņemšanas procesa simulācijas spēle **vietējā, nacionālā vai starptautiskā līmenī. Šajā simulācijas procesā katram jauniešim ir sava loma un uzvedības noteikumi. Simulācijas process ļauj jauniešiem izjust un piedzīvot to, kā ir būt valdības pārstāvim, uzņēmējam vai vienkārši aktīvam jaunam cilvēkam, kurš iesaistījies lēmuma pieņemšanas procesā, tā ļauj arī izprast pašu lēmuma pieņemšanas procedūru. Šis uzdevums sniedz pārlicību un drosmi vēlāk pašiem iesaistīties šādos procesos realitātē.**

Radoša līdzdalība

Jauniešu līdzdalība, izmantojot **cirķus paņēmienu, ir lielisks veids kā ar jauniešiem runāt par 'sarežģītām' tēmām. Jaunieši ar profesionālu palīdzību sagatavo nelielu izrādi par kādu no 'sarežģītajām' tēmām un tad jauniešiem draudzīgā veidā to pasniedz.**

Forum teātris ir **sociālā teātra forma, ar kuras palīdzību var jauniešus iedrošināt domāt un izteikties par sociāli jutīgām tēmām. Cilvēku grupa dodas uz publisku vietu, piemēram, skolu ar sagatavotu nelielu 'izrādi'. Izrāde ir par kādu jauniešiem aktuālu tēmu. Tās laikā jauniešiem ir iespēja izdzīvot sarežģītas situācijas, piemēram, vardarbību skolā, nabadzību, diskrimināciju, un pēc tam izteikt savu viedokli tās risināšanā. Tādējādi viņi ne tikai kļūst informēti par tēmu, bet ir aktīvi iesaistījušies tās risināšanā, sniedzot savas idejas un ieteikumus.**

Dzīvā bibliotēka ir **metode, kurā grāmatas aizstāj cilvēki. Jaunieši ir 'grāmatas', kuras var 'lasīt' (sarunāties ar viņiem), tādējādi iegūt jauniešu ekspertīzi un viedokli par dažādām tēmām. Bibliotēkas apmeklētāji (lasītāji) ir jaunatnes darbinieki, organizāciju pārstāvji un politiķi.**

E-demokrātija un jaunie mediji

Interneta platforma, **kurā apkopota informācija par jauniešu organizācijām (kā EURODESK), kā arī tajā notiek diskusijas un tiek sniegti ieteikumi dažādās jomās.**

Ēnu vēlēšanas, kuras notiek īsto vēlēšanu laikā. Tajās piedalās jaunieši no 15 līdz 17 gadiem. Šīs pseido-vēlēšanas ļauj iepazīties ar jauniešu viedokli. Tās iepazīstina jauniešus, kuri vēl nav pilngadīgi ar vēlēšanas procedūru, un, kad viņiem būs tiesības vēlēties, viņi jau būs zinoši kā to darīt.

Veidot jauniešu konferences tiešsaistē.

Vietējo pašvaldību mājas lapas, kurās tās publicē dokumentus un informē jauniešus par viņiem saistošiem procesiem, ļaujot jauniešiem sniegt savus komentārus.

Izmantot jaunus medijus dialoga radīšanā un viedokļu apmaiņā starp jauniem cilvēkiem (video, fotogrāfijas, aplikācijas, mūzika, internets utt.).

Aktīvi sazināties ar medijiem, informējot par jauniešu aktivitātēm (TV, radio, laikraksti, sociālie mediji utt.).

Jauniešu aptaujas publiskās vietās un Internetā, iegūto informāciju izmantot jaunu projektu veidošanā.

Jauniešu organizāciju mājas lapas jaunumu publicēšanai.

Ieguldījums jauniešos

Jaunu cilvēku apmācīšana būt par mentoriem citiem jauniešiem – viņi tiek sagatavoti sniegt informāciju par jauniešu līdzdalību, darbojas kā atbalsta sniedzēji un padomdevēji saviem vienaudžiem.

Apmācības jauniešiem – vietējiem līderiem.

Informatīvie semināri, nodarbības un apmācības jauniešiem, kas ļauj viņiem uzzināt par viņu iespējām līdzdarboties.

Projekti

Dažādi projekti, kuros piedaloties, jaunieši gūst līdzdalības pieredzi (gan savā valstī, gan ārpus tās), piemēram, jauniešu apmaiņas projekti ES programmas ietvaros „Jaunatne darbībā”.

Papildus ieteikumi

Vadlīnijas:

-10 soļu brošūra lēmuma pieņēmējiem par to, kā sasniegt jauniešus un jaunatnes darbiniekus;
-10 soļu brošūra jauniešiem par to, kā '15 minūtēs pārliecināt lēmuma pieņēmējus' sniegt atbalstu jauniešu līdzdalības iniciatīvām.

Tuvojies jauniešiem dažādos veidos. **Izmanto daudzveidīgas metodes, lai aizsniegtu 'neorganizētos' jauniešus un jauniešus ar mazākām iespējām.**

Atpazīstamība

Novērtēt un atpazīt neformālo izglītību, **lai formālās izglītības ietvaros līdzdalības aktivitātes dod bonusus.**

Vienreiz gadā apbalvot jauniešus **un viņu organizācijas par aktīvu līdzdalību, izsniedzot unikālas piespraudes (www.openbadges.org), veicināšanas balvas.**

Atgriezeniskā saite

Šī sadaļa atklāj atgriezeniskās saites nozīmīgumu jauniešu līdzdalības procesos un atbild uz jautājumiem: Kā? Kurš un kuram? Kāds saturs? Kad? Kāpēc? Ko darīt ar atgriezenisko saiti?

Kā?

- Draudzīgi, ne pārāk formāli, konkrētai mērķgrupai saprotami.
- Rakstiski vai mutiski (atkarībā no situācijas).
- Izmantojot dažādus plašsaziņas līdzekļus, kas ir viegli pieejami jauniešiem.
- Var izmantot publiskas debates, kad vajadzīgs iegūt/sniegt atgriezenisko saiti no/ uz sabiedrību.
- Jāņem vērā – kas komunicē un dara PR? Vai tā ir konkrēta ministrija, jaunatnes darbinieki, jaunieši? Ja tie ir jaunieši, cik viņi ir veci? Vai viņus uztvers nopietni vecuma dēļ?

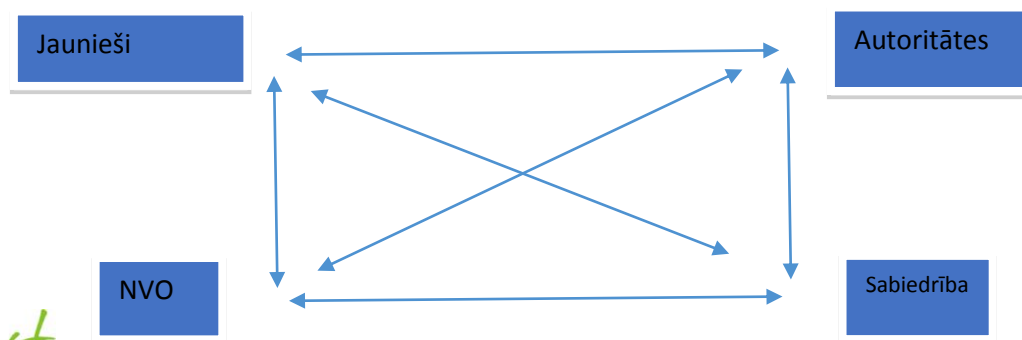
Atgriezeniskās saites SAŅEMŠANAI

Metode	Jaunietis	NVO	Autoritātes	Sabiedrība
Publiskas debates (ziņojumu prezentācijas, vienkārši diskusijas)	+	+	+	+
Fokuss grupas	Dažreiz	Dažreiz	Dažreiz	Dažreiz
Personiski e-pasti	Dažreiz	+	Dažreiz	
Aptaujas (rakstiskas, telefoniski ...)	Dažreiz	Dažreiz		Dažreiz
E-konferences	+	+	Dažreiz	Dažreiz
Tiešsaistes forumi	+	+		Dažreiz
Sociālie mediji (Facebook, Google grupas u.c.)	Atkarībā, kas konkrētajā grupā ir uzaicināts			

Atgriezeniskās saites SNIEGŠANAI

Metode	Jaunietis	NVO	Autoritātes	Sabiedrība
Publiskas debates	+	+	+	+
Ziņojums par realizētu aktivitāti		+	+	
Video ziņojums (TV ziņu laikā)		+	+	+
Video ziņojums (Internetā)	+	+	Dažreiz	Dažreiz
Raksti avīzēs			+	+
Ziņu lapas		+	Dažreiz	
Fokuss grupas	Dažreiz	Dažreiz	Dažreiz	Dažreiz
Tiešā komunikācija (Face to face)	+	Dažreiz		

Kurš un kuram?

Kāds ir atgriezeniskās saites saturs?

Informācija par:

procesu (projekts, programmas, pētījumi, notikumi, iniciatīvas, darba formas utt.);
rezultāti & ieteikumi;
nākamie soļi & nākotnes plāns.

Uzdod jautājumus par:

nozīmīgiem problēmjaudājumiem & tēmām;
viedokli.

Tā var motivēt jauniešus turpināt līdzdarboties. Jauniešu ieguldījuma atzīšana.

Kad sniegt atgriezenisko saiti?

- Visa procesa laikā (ja iespējams).
- Pēc rezultātu sasniegšanas (nav nozīmes vai tie ir labi vai slikti rezultāti).
- Stadijas ‘nākotnes plāni’ laikā un pēc tās.
- Vienmēr, kad jūs vai institūcija izmantosiet iepriekšējā jauniešu līdzdalības procesā iegūtos rezultātus.

Kāpēc ir svarīgi sniegt atgriezenisko saiti?

- Lai jauniešu līdzdalības process tiktu veikts pilnvērtīgi.
- Lai parādītu, ka jauniešu viedoklis tiek uztverts nopietni un viņi ir būtiska sabiedrības daļa.
- Lai mācītos no dažādiem partneriem un viņu pieredzes.
- Lai informētu sabiedrību un iesaistītās puses par notiekošajiem procesiem.
- Lai uzturētu motivāciju līdzdarboties arī turpmāk.

Ko darīt ar atgriezenisko saiti?

- Notiek dažādu viedokļu apzināšanās – jāsniedz atbildes, jāizskaidro, kāpēc tiek pieņemts konkrētais lēmums.
- Pēc atgriezeniskās saites iegūšanas jāuztur komunikācija.
- **Neignorējiet!**
- Nekad neaizmirstiet komunicēt ar mērķgrupu, kurai lūdzāt sniegt atgriezenisko saiti.